

บทที่ 4

ผลการทดลอง

การสกัดสารสำคัญจากมะเดื่อ ใช้วิธีการหมักแบบ Maceration และเทคนิคการสกัดแบบ Sequential Extraction ใช้ตัวทำละลาย 3 ชนิดคือ เขกเซน อีทิลเอ็ซิเตต และเมทานอล ได้สารสกัดหยาบ ทั้งหมดจำนวน 12 ชนิด ทำการทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพໄได้แก่ ฤทธิ์ต้านมะเร็ง ฤทธิ์ต้านเชื้อวัณโรค และฤทธิ์ต้านเชื้อมาลาเรีย ผลการทดลองเป็นดังนี้

4.1 การทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็ง

4.1.1 การทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งปอด

ทำการทดสอบโดยนำสารสกัดหยาบจำนวน 12 ชนิด ที่ได้จากการสกัดจากส่วนของมะเดื่อ ด้วยตัวทำละลาย 3 ชนิดคือ เขกเซน อีทิลเอ็ซิเตต และเมทานอล มาทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งปอด (human small cell lung cancer : NCI-H187) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งปอด ของสารสกัดสารจากมะเดื่อ

สารสกัด	human small cell lung cancer : NCI-H187	
		% inhibition
ใบ	Hexane	91.2
	Ethylacetate	90.5
	Methanol	90.6
ราก	Hexane	90.8
	Ethylacetate	51.7
	Methanol	89.8
ผล	Hexane	90.3
	Ethylacetate	86.1
	Methanol	70.5
เปลือก	Hexane	90.9
	Ethylacetate	91.2
	Methanol	40.9

ตารางที่ 4.1 แสดงฤทธิ์การขับยั้งเซลล์มะเร็งปอด ของสารสกัดสารจากมะเดื่อ พบว่ามีสารสกัดจำนวน 11 ชนิดที่มีฤทธิ์การขับยั้งมะเร็งปอด (% inhibition) มากกว่า 50% คือสารสกัดจากใบชั้นเยกเซน สารสกัดจากใบชั้นเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากใบชั้นเมทานอล สารสกัดจากรากชั้นเยกเซน สารสกัดจากรากชั้นเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากรากชั้นเมทานอล สารสกัดจากผลชั้นเยกเซน สารสกัดจากผลชั้นเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากผลชั้นเมทานอล สารสกัดจากเปลือกชั้นเยกเซน และสารสกัดจากเปลือกชั้นเอทิลแอซิเตต ยกเว้นสารสกัดจากเปลือกชั้นเมทานอล

สารสกัดหางานที่มีฤทธิ์ขับยั้งสูงที่สุดคือ สารสกัดจากใบชั้นเยกเซน และสารสกัดจากเปลือกชั้นเยกเซน มีฤทธิ์การขับยั้ง ร้อยละ 91.2

4.1.2 การทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งในช่องปาก

ทำการทดสอบโดยนำสารสกัดหยานจำนวน 12 ชนิด ที่ได้จากการสกัดจากส่วนของมะเดื่อ ด้วยตัวทำละลาย 3 ชนิดคือ เขกเซน เอทิลแอซิเตต และเมทานอล มาทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งในช่องปาก (KB-Oral cavity cancer) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งในช่องปาก ของสารสกัดสารจากมะเดื่อ

สารสกัด		KB-Oral cavity cancer
		% inhibition
ใบ	Hexane	94.97
	Ethylacetate	94.88
	Methanol	92.44
ราก	Hexane	88.95
	Ethylacetate	8.82
	Methanol	88.32
ผล	Hexane	16.39
	Ethylacetate	45.32
	Methanol	81.28
เปลือก	Hexane	94.99
	Ethylacetate	94.93
	Methanol	52.09

ตารางที่ 4.2 แสดงฤทธิ์การยับยั้งเซลล์มะเร็งในช่องปาก ของสารสกัดสารจากมะเดื่อพบว่า มีสารสกัดจำนวน 8 ชนิดที่มีฤทธิ์การยับยั้งมะเร็งในช่องปาก (% inhibition มากกว่า 50) คือสารสกัดจากใบชั้นเขกเซน สารสกัดจากใบชั้นเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากใบชั้นเมทานอล สารสกัดจากรากชั้นเขกเซน สารสกัดจากรากชั้นเมทานอล สารสกัดจากผลชั้นเมทานอล สารสกัดจากเปลือกชั้นเขกเซน สารสกัดจากเปลือกชั้นเอทิลแอซิเตต และสารสกัดจากเปลือกชั้นเมทานอล ยกเว้นสารสกัดจากรากชั้นเอทิลแอซิเตตสารสกัดจากผลชั้นเขกเซน และสารสกัดจากผลชั้นเอทิลแอซิเตต

สารสกัดหยานที่มีฤทธิ์ยับยั้งสูงที่สุดคือ สารสกัดจากเปลือกชั้นเขกเซน มีฤทธิ์การยับยั้งร้อยละ 94.99

4.1.3 การทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งเต้านม

ทำการทดสอบโดยนำสารสกัดขยายจำนวน 12 ชนิด ที่ได้จากการสกัดจากส่วนของมะเดื่อ ด้วยตัวทำละลาย 3 ชนิดคือ เข枯เซน เอทิลแอซิเตต และเมทานอล มาทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งเต้านม (breast cancer : MCF-7) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านมะเร็งเต้านม ของสารสกัดสารจากมะเดื่อ

สารสกัด		breast cancer : MCF-7
		% inhibition
ใบ	Hexane	91.94
	Ethylacetate	78.43
	Methanol	48.45
ราก	Hexane	35.58
	Ethylacetate	68.00
	Methanol	65.21
ผล	Hexane	8.22
	Ethylacetate	29.57
	Methanol	74.47
เปลือก	Hexane	66.94
	Ethylacetate	61.05
	Methanol	34.57

ตารางที่ 4.3 แสดงฤทธิ์การยับยั้งเซลล์มะเร็งเต้านม ของสารสกัดสารจากมะเดื่อ พบร่วมีสารสกัดจำนวน 11 ชนิดที่มีฤทธิ์การยับยั้งเซลล์มะเร็งเต้านม (% inhibition มากกว่า 50) คือสารสกัดจากใบชันเข枯เซน สารสกัดจากใบชันเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากรากชันเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากรากชันเมทานอล สารสกัดจากผลชันเมทานอล สารสกัดจากเปลือกชันเข枯เซน และสารสกัดจากเปลือกชันเอทิลแอซิเตต ยกเว้นสารสกัดจากรากชันเข枯เซน สารสกัดจากใบชันเมทานอล สารสกัดจากผลชันเข枯เซน สารสกัดจากผลชันเอทิลแอซิเตต และสารสกัดจากเปลือกชันเมทานอล สารสกัดขยายที่มีฤทธิ์ยับยั้งสูงที่สุดคือ สารสกัดจากใบชันเข枯เซน มีฤทธิ์การยับยั้ง ร้อยละ

4.2 การทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อวัณโรค

ทำการทดสอบโดยนำสารสกัด helyan จำนวน 12 ชนิด ที่ได้จากการสกัดจากส่วนของมะเดื่อ ด้วยตัวทำละลาย 3 ชนิดคือ เขกเซน เอทิลแอซิเตต และเมทานอล มาทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อวัณโรค (Anti-Mycobacterium tuberculosis. anti-TB) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อวัณโรค ของสารสกัดสารจากมะเดื่อ

สารสกัด		Anti-Mycobacterium tuberculosis. anti-TB
		% inhibition
ใบ	Hexane	-24.0
	Ethylacetate	-14.4
	Methanol	-33.6
ราก	Hexane	-12.8
	Ethylacetate	-17.2
	Methanol	-10.3
ผล	Hexane	-32.4
	Ethylacetate	-33.5
	Methanol	-12.5
เปลือก	Hexane	17.5
	Ethylacetate	20.4
	Methanol	21.8

ตารางที่ 4.4 แสดงฤทธิ์ต้านเชื้อวัณโรค ของสารสกัดสารจากมะเดื่อพบว่า สารสกัดจำนวน 12 ชนิด ไม่มีฤทธิ์ต้านเชื้อวัณโรค สารสกัดจากใบชั้นเขกเซน สารสกัดจากใบชั้นเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากใบชั้นเมทานอล สารสกัดจากรากชั้นเขกเซน สารสกัดจากรากชั้นเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากรากชั้นเมทานอล สารสกัดจากผลชั้นเขกเซน สารสกัดจากผลชั้นเอทิลแอซิเตต สารสกัดจากผลชั้นเมทานอล สารสกัดจากเปลือกชั้นเขกเซน และสารสกัดจากเปลือกชั้นเอทิล แอซิเตต และสารสกัดจากเปลือกชั้นเมทานอล

4.3 การทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อมาลาเรีย

ทำการทดสอบโดยนำสารสกัดหมายจำนวน 12 ชนิด ที่ได้จากการสกัดจากส่วนของมะเดื่อ ด้วยตัวทำละลาย 3 ชนิดคือ เอகเซน เอทิลแอซิเตต และเมทานอล มาทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อมาลาเรีย (*Anti-malaria ; Plasmodium falciparum, K1 Stain*) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อมาลาเรีย ของสารสกัดสารจากมะเดื่อ

สารสกัด		Anti-malaria ; <i>Plasmodium falciparum</i> , K1 Stain
		% inhibition
ใบ	Hexane	-
	Ethylacetate	-
	Methanol	5.57
ราก	Hexane	-
	Ethylacetate	-
	Methanol	2.48
ผล	Hexane	-
	Ethylacetate	-
	Methanol	-
เปลือก	Hexane	-
	Ethylacetate	6.30
	Methanol	

ตารางที่ 4.5 แสดงฤทธิ์ต้านเชื้อมาลาเรีย ของสารสกัดสารจากมะเดื่อ พบว่ามีสารสกัดหมายจำนวน 3 ชนิด ที่มีฤทธิ์ต้านเชื้อมาลาเรียคือสารสกัดจากใบชั้นเมทานอล สารสกัดจากรากชั้นเมทานอล และสารสกัดจากเปลือกชั้นเอทิลแอซิเตต